

Regio Midden-Holland

Nota Reserves en Voorzieningen RMH

1. Inleiding

De reserves en voorzieningen vormen een belangrijk onderdeel van de vermogenspositie van de Regio Midden Holland (RMH). Zowel vanuit bestuurlijk als bedrijfseconomisch oogpunt is het belangrijk het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen te beschrijven en periodiek te actualiseren.

In deze nota wordt het bestaande beleid op hoofdlijnen geactualiseerd. Bij de actualisatie wordt het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) betrokken. Dit zijn de verslaggevingsvoorschriften voor (onder andere) de gemeenschappelijke regelingen. De reserves en voorzieningen, zoals deze op 1 januari 2016 op de balans staan (bron: jaarrekening 2015), zijn uitgangspunt voor deze notitie.

Deze nota dient ter vervanging van de bestaande nota reserves en voorzieningen die was vastgesteld door het Algemeen Bestuur in november 2008.

2. Reserves

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat zoals dat volgt uit de jaarrekening na verwerking van het voorstel resultaatbestemming. De reserves van de RMH zijn te onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene Reserve

De kenmerken van een algemene reserve zijn:

- Algemene reserve is eigen vermogen
- Het totaal van de algemene reserve dient als dekkingsmiddel
- Bedragen zijn vrij besteedbaar
- Het Algemeen Bestuur besluit over de vorming en besteding van de algemene reserve.
- Toevoegingen en onttrekkingen verlopen via de exploitatie (maar blijven buiten resultaatbepaling)

De algemene reserve bestaat uit de componenten van het eigen vermogen waaraan het algemeen bestuur geen 'bepaalde' bestemming heeft gegeven. De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het dienen als een buffer voor financiële tegenvallers. Het exploitatieresultaat van de jaarrekening (zowel voordelig als nadelig) komt in principe ten gunste respectievelijk ten laste van de algemene reserve en bepaalt derhalve in beginsel de werkelijke hoogte van de algemene reserve.

De werkelijke hoogte van de algemene reserve wordt naast de mutaties als gevolg van resultaatverwerking mede bepaald door de overige beslagen op de algemene reserve. Deze overige toevoegingen en onttrekkingen behoeven altijd aparte besluitvorming van het bestuur.

De gewenste hoogte van de algemene reserve wordt bepaald door de minimaal noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen. Het BBV verplicht de gemeenschappelijke regelingen aandacht te besteden aan de (financiële) risico's. Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin de RMH in staat is de middelen beschikbaar te hebben om deze risico's (wanneer die zich in de praktijk voordoen) op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid gewijzigd dient te worden. (zie nota weerstandsvermogen RMH, vastgesteld juli 2016).

Nadere indeling Algemene reserve

Binnen de algemene reserve was voorheen een nadere indeling aangebracht. Het betrof een dienstreserve en een algemeen deel.

De onderverdeling werd gehanteerd om de dienstgerelateerde voor- en nadelige resultaten separaat te kunnen aangeven. Na de transitie in 2015 van ISMH naar RMH is dit onderscheid niet langer zinvol. Beide reserves kunnen worden samengevoegd onder de benaming Algemene reserve.

Maximum van de algemene reserve

De maximale hoogte van het algemene deel van de reserve is in 2015 voorlopig bepaald op 5% van het saldo van de bruto programmabegroting. Ook de dienstgerelateerde reserve werd voorlopig bepaald op een maximum van 5% van het saldo van de bruto programmabegroting. Samen welbeschouwd een maximum van 10% over het saldo van de bruto programmabegroting.

Nu in het kader van de opstelling van de Nota Weerstandsvermogen de risico-inventarisatie begin 2016 is geactualiseerd wordt op grond daarvan de gewenste omvang van de algemene reserve bepaald op € 100.000.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan het algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven. De bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend omdat deze reserves bij een heroverweging van beleid een andere bestemming kunnen krijgen dan wel aan de algemene reserve kunnen worden toegevoegd. Over de bestemming van een bestemmingsreserve mag in de praktijk geen onduidelijkheid bestaan. Het is dan ook nodig de doelstelling en de bestemming concreet te formuleren en de bestedingstermijn af te bakenen.

Het vormen van een bestemmingsreserve vindt plaats bij de begroting, bij een begrotingswijziging of bij resultaatbepaling in de jaarrekening.

Onttrekking aan reserves kan alleen plaatsvinden bij besluit van het Algemeen Bestuur (begroting of begrotingswijziging).

3. Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemde vermogen van de organisatie. Ze geven een schatting van de voorzienbare lasten in verband met (toekomstige) risico's en verplichtingen.

De kenmerken van een voorziening zijn:

- Wordt gevormd zodra de omstandigheden zich voordoen.
- Heeft een verplichte bestedingsrichting
- Behoort tot vreemd vermogen
- Min of meer onzekere verplichting in de toekomst
- Toevoegingen aan de voorziening worden begroot en verantwoord op de programma's
- Aanwenden van de voorziening direct ten laste van de voorziening

De voorzieningen maken deel uit van het vreemd vermogen, omdat de vrije beschikkingsmacht over de desbetreffende middelen ontbreekt. De voorzieningen dienen altijd te zijn voorzien van een gedegen onderbouwing waaruit de toereikendheid van de voorziening blijkt.

De voorzieningen zijn in de volgende categorieën in te delen:

1. Voorzieningen voor te verwachten min of meer onzekere verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten en te zijner tijd tot schulden zullen leiden of voorzieningen die een schatting betreffen van lasten die zullen voortvloeien uit bestaande risico's.
2. Voorzieningen ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten.
3. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.

De RMH kent op het moment van opstellen van deze nota geen voorzieningen.

4. Rentetoe rekening

Het eigen vermogen plus de beschikbare middelen voor dekking van (toekomstige) risico's genereren rente. Deze rente wordt conform BBV als bate verantwoord en dient als algemeen dekkingsmiddel. De RMH heeft het beleid om de renteopbrengsten aan te wenden in de exploitatie, hetgeen een neerwaarts effect heeft op de hoogte van de inwonerbijdrage.

Beslispunt. Het algemeen bestuur continueert het beleid om de rente ten gunste van de exploitatie te laten komen. De RMH voegt geen rente toe aan de reserves.

Het toerekenen van rente aan de voorzieningen is niet toegestaan.

5. Reserves (en Voorzieningen) RMH

De reserves, zoals deze op 1 januari 2016 op de balans van de RMH zijn opgenomen, zijn in het kader van de nota reserves en voorzieningen individueel beoordeeld. Hierbij is nagegaan of het vormen van een reserve, uitgaande van het aangegeven doel, juist is. Daarnaast is per reserve beschreven (zie bijlage 1):

- Bestemming / doelstelling
- Beslagen (op basis van de besluiten van het Algemeen Bestuur voor de betreffende reserve/voorziening)
- Meerjarenperspectief van de betreffende reserve

Voorzieningen zijn momenteel niet van toepassing.

6. Voorstel + conclusies

- Vaststellen van de voorliggende nota reserves en voorzieningen, waarmee de bestaande nota (van november 2008) komt te vervallen.
- Vaststellen dat algemene reserve en dienstreserve worden samengevoegd waarbij de gewenste en tevens gemaximeerde omvang wordt bepaald op € 100.000.
- Vaststellen dat de naamgeving van bestemmingsreserve De Nieuwe Regio wordt gewijzigd in bestemmingsreserve Programmaondersteuning en lobby.
- Vaststellen dat wordt gecontinueerd met jaarlijkse aanwending van het renteresultaat binnen de exploitatie.

BIJLAGE

In deze bijlage worden de reserves van de RMH besproken, waarbij de stand per 31 december 2015 van de jaarrekening 2015 vóór verwerking van het besluit tot resultaatbestemming 2015 als uitgangspunt is genomen.

In 2015 zijn naar aanleiding van de omvorming van het ISMH naar de RMH de reserves in zijn geheel overgegaan van ISMH naar RMH.

Reserves

Een resultaat in de exploitatie van een jaar dient, na bestemming, toegevoegd te worden (of te worden onttrokken) aan de algemene reserve. Het toegestane maximum dient niet te worden overschreden. Bij een overschrijding van het maximum van de algemene reserve wordt op basis van een daartoe te nemen besluit het meerdere uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

De maxima van de algemene reserve en dienstreserves werden voorlopig bepaald op basis van de grondslag van 5% van het saldo van de bruto programmabegroting. De voor 2016 in eerste instantie geldende maxima waren:

Algemene reserve	€ 45.350
Dienstreserve Bestuurszaken	€ 45.350
Totaal	€ 90.700

In het kader van deze nota wordt voorgesteld om beide reserves samen te voegen onder de benaming Algemene reserve en daarbij gelet op de inventarisatie van de risico's als gewenste omvang en maximum het bedrag van € 100.000 aan te houden.

Voorzieningen

In het voorjaar van 2016 zijn er geen voorzieningen.

Algemene reserves Regio Midden-Holland**1. Algemene reserve****Vorming**

Bij een positief bedrijfsresultaat wordt een deel van het resultaat gestort in de algemene reserve. Bij overschrijding van het maximum wordt het meerdere, na besluit Algemeen Bestuur, uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

Bestemming / doelstelling

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. De tekorten en de overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. In 2016 is de omvang van het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit bezien. Hieruit is gebleken dat de hoogte van de algemene reserve (in relatie tot het weerstandsvermogen en geïventariseerde risico's) een gewenste omvang van € 100.000 heeft.

Beslagen

Bij de jaarrekening 2015 en de resultaatbestemming wordt voorgesteld om een bedrag van € 74.049 toe te voegen aan de algemene reserve alsmede een bedrag van € 45.040 aan te wenden voor een uitkering aan de deelnemende gemeenten.

Toegestaan maximum

Na de samenvoeging met de dienstreserve in 2016 is het maximum bepaald op € 100.000.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€8.321	€70.991	€100.000	€100.000
Uitgaven (totaal)	€ 0	€45.040	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€74.049		
Inkomsten (totaal)	€0	€ 0	€ 0	€ 0
Bij door samenvoeging met dienstreserve	€62.670			

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.

2. Dienstreserve Bestuurszaken

Vorming

De reserve is destijds gevormd ten laste van een positief rekeningresultaat. Nadien werden de jaarlijkse exploitatie resultaten van de dienst gemuteerd in de dienstreserve bestuurszaken. Bij overschrijding van het maximumbedrag werd het meerdere, indien daarvoor ruimte is, gestort in het algemene deel van de algemene reserve.

Bestemming / doelstelling

De dienstreserve bestuurszaken kende als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers bij bestuurszaken. De tekorten en de overschotten op de jaarrekening werden ten laste respectievelijk ten gunste van de dienstreserve gebracht.

Gelet op de organisatieaanpassing van ISMH naar RMH in 2015 is deze reserve niet langer zinvol. Voorgesteld wordt om de reserve samen te voegen met de algemene reserve.

Beslagen

Geen.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€62.670	€ 0	€ 0	€ 0
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat 2015	€ 0			
Inkomsten (totaal)	€0	€ 0	€ 0	€ 0
Vrijval naar algemene reserve	€62.670			

Bestemmingsreserves Regio Midden-Holland

1. Bestemmingsreserve Educatie

Vorming

Subsidiegelden voor educatie ontvangen van ministerie van OC&W.

Bestemming / doelstelling

De reserve dient ter dekking van (incidentele) Educatiegelden en is gevormd uit educatiegelden 1999 / 2000 welke niet verrekend hoeven te worden met het ministerie. In 2009 is door het AB besloten een bedrag van € 191.000 te laten vrijvallen. In 2014 heeft er conform het bestuursbesluit een onttrekking plaatsgevonden. De onttrekking had betrekking op extra budget die de ROC's konden gebruiken naast de door het rijk toegewezen budget.

Beslagen

--

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€25.020	€25.020	€25.020	€25.020
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat 2007	€ 0			
Inkomsten (totaal)	€0	€ 0	€ 0	€ 0

2. Bestemmingsreserve Regionale Agenda Wonen

Vorming

Op advies van de bestuurscommissie is deze reserve in 2012 gevormd vanuit de resterende middelen van BWS. In de jaren 2012 en 2013 hebben onttrekkingen plaatsgevonden waarna er een klein restant overblijft voor nakomende kosten.

Bestemming / doelstelling

Het restant bedrag is beschikbaar voor nakomende kosten.

Beslagen

Geen.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€5.203	€5.203	€5.203	€5.203
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat 2015	€ 0			
Inkomsten (totaal)	€0	€ 0	€ 0	€ 0

3. Bestemmingsreserve (De Nieuwe Regio herbenoemen in) Programmaondersteuning en lobby

Vorming

In 2013 is door het Algemeen Bestuur besloten om het resultaat van 2012 te bestemmen als bestemmingsreserve De Nieuwe Regio. Ook in de jaren 2014 en 2015 is het rekeningresultaat, over de jaren 2013 en 2014, bestemd voor deze reserve.

Bestemming / doelstelling

De bestemmingsreserve dient ter dekking van kosten die betrekking hebben op de hervorming / overgang van het ISMH naar de Nieuwe Regio. Nu De Nieuwe Regio tot stand is gekomen wordt voorgesteld om de naam en doelstelling van deze bestemmingsreserve te wijzigen in Programmaondersteuning en lobby. Voor de uitvoering van extra projecten ten behoeve van de vijf bestuurlijke overleggen en voor regionale lobby doeleinden wordt in de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2015 een bedrag van € 150.000 toegevoegd aan deze reserve.

Beslagen

Bij de jaarrekening 2015 en de resultaatbestemming wordt voorgesteld om een bedrag van € 261.624 van deze reserve aan te wenden voor een uitkering aan de deelnemende gemeenten.

In 2016 is een onttrekking voorzien van € 50.000 voor lobbyactiviteiten en/of extra projecten.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€518.726	€261.624	€100.000	€100.000
Uitgaven (totaal)	€590.093	€ 311.624	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€ 150.000		
Inkomsten (totaal)	€332.990	€ 0	€ 0	€ 0

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.

4. Bestemmingsreserve Verkeer Algemeen

Vorming

Op advies van de bestuurscommissie is deze reserve in 2013 gevormd uit bijdragen verkeersveiligheid 2003 t/m 2010 welke niet verrekend hoeven te worden. In 2015 stond een onttrekking gepland welke grotendeels naar 2016 wordt doorgeschoven.

Bestemming / doelstelling

De reserve is bestemd voor de volgende doelen: meerjaren actieprogramma verkeersveiligheid en het opstellen van een Regionaal Verkeer- en Vervoersplan. In 2015 stond een onttrekking gepland welke grotendeels naar 2016 wordt doorgeschoven

Beslagen

Onttrekking die in 2015 was voorzien is grotendeels doorgeschoven naar 2016.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€105.028	€82.839	€ 32.839	€ 32.839
Uitgaven (totaal)	€32.189	€ 50.000	€ 0	€ 0
Resultaat 2015	€ 0			
Inkomsten (totaal)	€10.000	€ 0	€ 0	€ 0

5. Bestemmingsreserve Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt**Vorming**

De reserve is gevormd bij de resultaatbestemming 2015 en voorziet daarmee in budgetoverheveling van het jaar 2015 naar het jaar 2016. In 2015 stond een onttrekking gepland welke grotendeels naar 2016 wordt doorgeschoven

Bestemming / doelstelling

De reserve biedt de mogelijkheid om gelden van het programma door te schuiven naar het volgende begrotingsjaar en dan alsnog voor het programma te benutten.

Beslagen

De gelden die in 2015 niet zijn benut worden naar verwachting in 2016 besteed.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€0	€ 0	€ 0	€ 0
Uitgaven (totaal)	€0	€ 25.785	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€ 25.785		
Inkomsten (totaal)	€0	€ 0	€ 0	€ 0

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.

6. Bestemmingsreserve Ruimte en Wonen**Vorming**

De reserve is gevormd bij de resultaatbestemming 2015 en voorziet daarmee in budgetoverheveling van het jaar 2015 naar het jaar 2016. In 2015 stond een onttrekking gepland welke grotendeels naar 2016 wordt doorgeschoven

Bestemming / doelstelling

De reserve biedt de mogelijkheid om gelden van het programma door te schuiven naar het volgende begrotingsjaar en dan alsnog voor het programma te benutten.

Beslagen

De gelden die in 2015 niet zijn benut worden naar verwachting in 2016 besteed.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 35.793	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€ 35.793		
Inkomsten (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.

7. Bestemmingsreserve Verkeer en Vervoer

Vorming

De reserve is gevormd bij de resultaatbestemming 2015 en voorziet daarmee in budgetoverheveling van het jaar 2015 naar het jaar 2016. In 2015 stond een onttrekking gepland welke grotendeels naar 2016 wordt doorgeschoven

Bestemming / doelstelling

De reserve biedt de mogelijkheid om gelden van het programma door te schuiven naar het volgende begrotingsjaar en dan alsnog voor het programma te benutten.

Beslagen

De gelden die in 2015 niet zijn benut worden naar verwachting in 2016 besteed.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 26.813	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€ 26.813		
Inkomsten (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.

8. Bestemmingsreserve Sociaal Domein

Vorming

De reserve is gevormd bij de resultaatbestemming 2015 en voorziet daarmee in budgetoverheveling van het jaar 2015 naar het jaar 2016. In 2015 stond een onttrekking gepland welke grotendeels naar 2016 wordt doorgeschoven

Bestemming / doelstelling

De reserve biedt de mogelijkheid om gelden van het programma door te schuiven naar het volgende begrotingsjaar en dan alsnog voor het programma te benutten.

Beslagen

De gelden die in 2015 niet zijn benut worden naar verwachting in 2016 besteed.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 14.553	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€ 14.553		
Inkomsten (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.

9. Bestemmingsreserve Natuur, Water en recreatie

Vorming

De reserve is gevormd bij de resultaatbestemming 2015 en voorziet daarmee in budgetoverheveling van het jaar 2015 naar het jaar 2016. In 2015 stond een onttrekking gepland welke grotendeels naar 2016 wordt doorgeschoven

Bestemming / doelstelling

De reserve biedt de mogelijkheid om gelden van het programma door te schuiven naar het volgende begrotingsjaar en dan alsnog voor het programma te benutten.

Beslagen

De gelden die in 2015 niet zijn benut worden naar verwachting in 2016 besteed.

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 26.813	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€ 26.813		
Inkomsten (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.

10. Bestemmingsreserve Dekking vervallen inwonersbijdrage Alphen**Vorming**

De reserve is gevormd bij de resultaatbestemming 2015.

Bestemming / doelstelling

De reserve dient ter gedeeltelijke dekking gedurende de jaren 2017 tot en met 2020 voor de in de meerjarenbegroting vervallen inwonersbijdrage Alphen aan den Rijn.

Beslagen

--

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€ 0	€ 0	€ 66.858	€ 66.858
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€ 66.858		
Inkomsten (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.

11. Bestemmingsreserve Projecten**Vorming**

De reserve is gevormd bij de resultaatbestemming 2015.

Bestemming / doelstelling

De reserve dient om projecttekorten en of latente restituties in de toekomst te kunnen dekken.

Beslagen

--

Meerjarenraming

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	€ 0	€ 0	€ 82.018	€ 82.018
Uitgaven (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat 2015 *	€ 0	€ 82.018		
Inkomsten (totaal)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

* Resultaat 2015 conform voorstel resultaatbestemming bij jaarrekening 2015.